

Somatopedie

PHDR. LENKA GAJZLEROVÁ, PH.D.

GAJZLEROVA@PED.MUNI.CZ

Pojetí

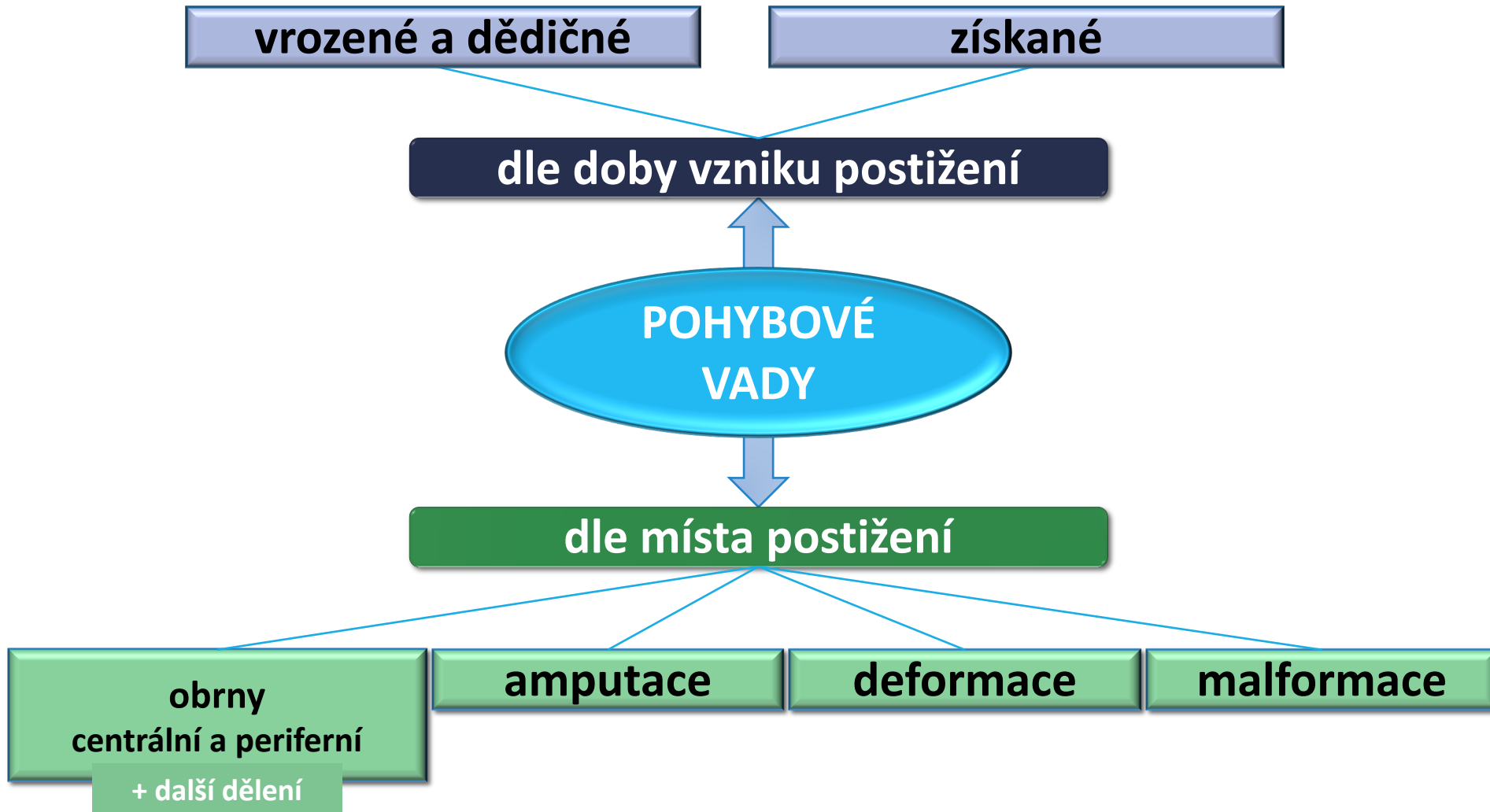
- vědní obor zabývající se výchovou a vzdělávání jedinců s tělesným a zdravotním postižením
- **soma** – tělo
- **paidea** – výchova

- D – Orto-, Rehabilitations-, Körperbehindertenpädagogik
- EN – Education of Students with Fysical Disability

Somatopedie

- okruh postižení
 - omezení pohybu – vliv na celou osobnosti
- **Člověk s tělesným postižením**
 - člověk omezen v pohybových schopnostech v důsledku poškození podpůrného nebo pohybového aparátu nebo jiného organického poškození
- jedná se o dlouhodobý nebo trvalý stav
- **důležité** – dítě se učí při pohybu a pohybem → děti obecně omezeny ve svých možnostech získávat vlastní zkušenost
 - → vede ke změně v oblasti vnímání

Schéma dělení pohybových vad (klasifikace)

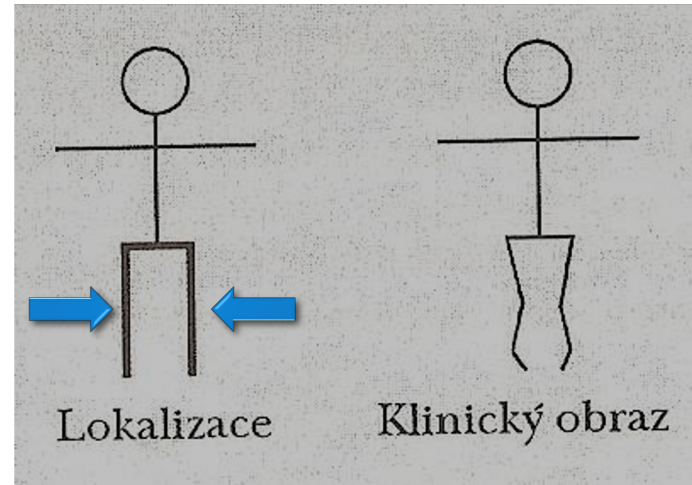
Obrny centrální a periferní

- týkají se centrální a periferní nervové soustavy
 - centrální – mozek, mícha
 - periferní – obvodové nervstvo
- parézy - částečná ztráta hybnosti
- plégie - úplná ztráta hybnosti
 - monoparéza/plégie
 - diparéza/plégie
 - triparéza/plégie
 - kvadruparéza/plégie
 - hemiparéza/plégie

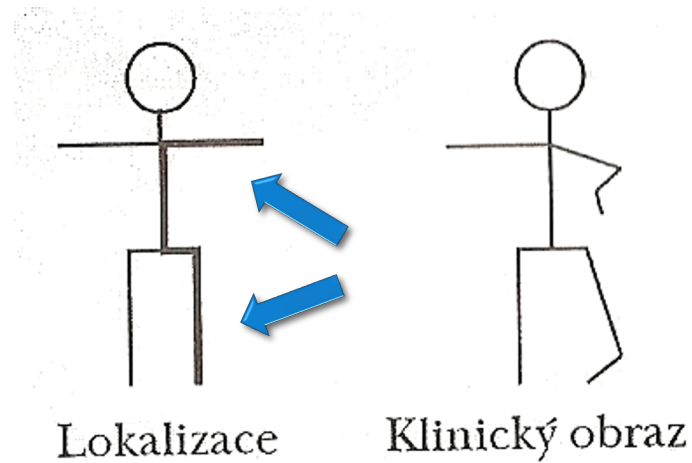
Obrny

- diparéza

X

- hemiparéza

Mozková obrna (MO)

- dříve - dětská mozková obrna (DMO)
 - MKN – 10, 2. vyd. platné k 1.1.2010
- příčiny
 - prenatální, perinatální, postnatální
 - **vždy postižení nezralého mozku**
- hybné postižení (HM, JM)
- druhy – viz kapitoly str. 184
- Projevy
 - poruchy řeči, dysartrie (50 %)
 - neklid, nesoustředěnost, impulzivní reakce
 - poruchy chování, střídání nálad

Lehká mozková dysfunkce

- etiologie podobná jako u MO
- oslabení schopností a vlastností řady psychických funkcí
- chování
- pozornost
 - koncentrace pozornosti, selekce podnětů
- významným etiologickým faktorem specifických poruch učení

Dětská obrna

- **infekční onemocnění** – horečnaté onemocnění → ochrnutí svalů na končetinách
- hlavně v předškolním věku, zanechávalo těžké následky
- intelekt **nepoškozen**
- Sabinova vakcína
- Film – Už zase skáču přes kaluže (1970)

Další

- stavy po mozkových nádorech
 - pohyb, řeč - afázie
- mozkové záněty
- mozkové příhody
 - (krvácení do mozku)
- mozkové embólie
 - (způsobeny nedokrvením č. mozku)
- traumatické obrny
 - otřes mozku (komoce)
 - stlačení mozku (komprese)
 - zhmoždění mozku (kontuze)
 - **nemusí se objevit hned, ale až po několika hodinách!!!**
- obrna míchy
 - onemocnění, úrazy
 - čím blíže krční míše, tím závažnější
- často přidružená epilepsie

Deformace

- vrozená, nebo získaná vada
- nesprávný tvar některé části těla
- nestálé držení těla (kostí, svalů)
- skoliózy, kyfózy
 - předozadní rovina (sagitální) – lordózy, kyfózy
 - čelní rovina (frontální) – skoliózy (vychýlení od středové roviny)

Deformace

- plochá noha
 - znamená vymizení podélné a příčné nožní klenby

- progresivní svalová dystrofie
 - primárně dědičné onemocnění svalů vzniklé na podkladě metabolické poruchy
 - progresivní (vzestupný)
 - Duchennova svalová dystrofie

Malformace a amputace

Malformace

- patologické vyvinutí různých částí těla
 - nejčastěji končetiny
- vrozené vývojové vady (VVV)

Amputace

- umělé odnětí části končetiny od trupu
 - úrazy
 - cévní onemocnění – choroba Bürgerova-Winiwartova (akutní zánět žil a tepen)
 - zhoubné nádory
 - infekce - sepse

Chronická onemocnění

- alergická
- astmatická
- kožní
- záchvatová
- metabolická

Epilepsie

- záchvatové onemocnění
- přechodný (vteřiny, až minuty) záchvat vyvolaný funkční poruchou mozku
- projev
- viz kapitoly (s. 193)
- podstatná je hlavně první pomoc

Didaktické pomůcky

NAPŘ.

POLOHOVACÍ PSACÍ DESKY S MAGNETICKÝM PRAVÍTKEM

PROTISMYKOVÉ PODLOŽKY

PC

Kompenzační pomůcky
